cermat

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9

C9PAD17C0T01

DIDAKTICKÝ TEST

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

Jméno a příjmení

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je 60 minut**. (Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami může být časový limit navýšen.)
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi pište do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

	A	B	C	D
4	☐	☐	☒	☐

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvěte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

	A	B	C	D
4	☒	☐	■	☐

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **pište čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje i nesprávná či chybějící dílčí odpověď, počet chyb se promítá do celkového hodnocení úlohy.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!

© **Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017**
Obsah testového sešitu je chráněn autorskými právy. Jakékoli jeho užití, jakož i užití jakékoli jeho části pro komerční účely či pro jejich přímou i nepřímou podporu bez předchozího explicitního písemného souhlasu CZVV bude ve smyslu obecně závazných právních norem považováno za porušení autorských práv.

LIVEWORKSHEETS

1 bod

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

A) V představení mě zaujala skvěle stvárněná role ježibaby.
B) Lidské osudy jsou leckdy spletité, ale často velmi zajímavé.
C) Smažené houby s vejci jsou sice špatně stravitelné, ale vynikající.
D) V pátek budeme grilovat se spřátelenými rodinami ze sousedství.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 2–5

TEXT 1

(**1**) U lednice dítě stálo,
z plna hrdla zpívalo.
Na tranzistor k tomu hrálo,
do rytmu se kývalo.

(**2**) „Hudba kvičí, nervy ničí,
nepeče se pečeně.
Cosi syčí na vařiči,"
matka křičí zděšeně.

(**3**) „Mléko prchá! Běda běda!
Nateklo mi do boty.
Táta bude bez oběda,
pro tebe, ty zlobo, ty.

(**4**) Zanech řvaní, moje zlato,
hrej si – tu máš kohouta!"
Ledva matka dořekla to,
bouch bác! Letí do kouta.

(**5**) Podlily se krví oči
povalené matičce.
Pozvedne se, povyskočí
a pak řekne kratičce:

(**6**) „Pojď si proň, ty Polednice,
pojď, vem si ho, tuláka.
Stojí, stojí u lednice,
nepracuje, huláká."

(**7**) Malá, bledá, tváře divé,
pod plachetkou osoba.
Škytá, heká, prská, plive,
vichřici se podobá.

(**8**) Vlivem síly odstředivé
plachetka když zvedne se,
odhalí se hnáty křivé,
bože, to je recese.

(J. Suchý, Polednice, upraveno)

TEXT 2

Anafora – opakování slova, slov nebo slovního spojení na začátku bezprostředně po sobě jdoucích veršů.

(CZVV)

1 bod

2 Který z následujících úseků TEXTU 1 se nejvíce podobá ustálenému slovnímu spojení s významem *být v obtížné situaci*?

A) podlily se krví oči
B) nateklo mi do boty
C) matka křičí zděšeně
D) táta bude bez oběda

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

1 bod

3 Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje slovo citově zabarvené?

A) cosi syčí na vařiči
B) nepeče se pečeně
C) odhalí se hnáty křivé
D) vlivem síly odstředivé

max. 2 body

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

		A	N
4.1	Výchozí text je próza.	☐	☐
4.2	Výchozí text je ukázkou lyriky.	☐	☐
4.3	Druhý a čtvrtý verš první sloky mají stejný počet slabik.	☐	☐
4.4	Každá sloka obsahuje alespoň dva verše, které se spolu rýmují.	☐	☐

1 bod

5 Vypište z TEXTU 1 dva verše, v nichž se vyskytuje anafora.

Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 6

Chtěl jsem dát spolužákov* přečíst dvě bratrov* básně, které opěvují krásu sousedov* dcery.

(CZVV)

1 bod

6 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *i/y* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *i/y* uvedena v odpovídajícím pořadí?

A) y – i – i
B) i – i – y
C) i – y – y
D) y – y – i

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–13

(**1**) V Údolí králů ležícím západně od Nilu je hrobka krále Tutanchamona. Nádherná pohřební maska ze zlata nalezená v jeho hrobce připomíná dramatický příběh z egyptské historie.

(**2**) Po smrti velkého faraona Amenhotepa III. nastoupil na trůn Achnaton. Ten se odvrátil od bohů svých předků, opustil tradiční náboženskou metropoli v Thébách a vybudoval obřadní město Achetaton, v němž se usadil. Konec Achnatonovy vlády se ztrácí ve zmatku, víme však, že kolem roku 1330 př. n. l. už seděl na egyptském trůně devítiletý Tutanchamon. Když zemřel, byl pohřben do malé hrobky určené původně snad pro soukromou osobu, nikoli pro krále. Všechny stopy Achnatona a všech jeho následníků totiž měly být z historie vymazány, protože Achnaton byl považován za kacíře. Nad hrobkou Tutanchamona proto brzy vyrostly nové stavby a díky tomu jeho hrobka zůstala nedotčena až do svého objevení v roce 1922.

(**3**) Nález hrobu však vysvětlit rodinné vztahy mladého krále nedokázal. Sám Tutanchamon sice zmínil v zápisech jako svého otce Amenhotepa III., to však nebyl přesvědčivý důkaz, neboť slovo „otec" bylo tehdy možné chápat také ve významu „děd" nebo „předek". Vědci se tedy rozhodli analyzovat DNA Tutanchamona a deseti dalších mumií, *****, že to byli jeho blízcí příbuzní. Totožnost čtyř mumií znali: kromě Tutanchamona a Amenhotepa III. už dříve identifikovali také Juju a Cuju – rodiče manželky Amenhotepa III. Mezi těmi neznámými byla mumie muže nalezená v jedné hrobce označené KV55. Když vědci získali DNA ze čtyř mužských mumií (Tutanchamona, Juji, Amenhotepa III. a tajemného muže z hrobky KV55), začali vzorky porovnávat. Zjistili, že Amenhotep III. byl otcem muže z hrobky KV55 a ten byl zase Tutanchamonovým otcem.

(*National Geographic 9/2010, upraveno*)

1 bod

7 O které z následujících možností se v druhém odstavci výchozího textu nepíše?

A) kdo vládl před králem Achnatonem
B) jaký byl průběh Tutanchamonovy vlády
C) kdy byla objevena Tutanchamonova hrobka
D) které město si zvolil za své sídlo král Achnaton

1 bod

8 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

A) s nimiž se očekávalo
B) o nichž se očekávalo
C) s nimiž se předpokládalo
D) o nichž se předpokládalo

1 bod

9 Vypište ze třetího odstavce výchozího textu synonymum slova *pádný*.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

max. 2 body

10 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve třetím odstavci výchozího textu (A), nebo ne (N):

		A	N
10.1	Otcem manželky Amenhotepa III. byl Juja.	☐	☐
10.2	Vědci znali jménem všechny mumie z hrobky KV55.	☐	☐
10.3	V době Tutanchamonovy vlády mělo slovo *otec* celkem dva významy.	☐	☐
10.4	Dědečkem egyptského krále Tutanchamona byl faraon Amenhotep III.	☐	☐

1 bod

11 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je vyjádřena domněnka?

A) západně od Nilu je hrobka krále Tutanchamona
B) pohřební maska ze zlata nalezená v jeho hrobce
C) nad hrobkou Tutanchamona proto brzy vyrostly nové stavby
D) do malé hrobky určené původně snad pro soukromou osobu

1 bod

12 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytuje přívlastek postupně rozvíjející?

A) připomíná dramatický příběh z egyptské historie
B) opustil tradiční náboženskou metropoli v Thébách
C) už seděl na egyptském trůně devítiletý Tutanchamon
D) však vysvětlit rodinné vztahy mladého krále nedokázal

1 bod

13 Které z následujících slov nemá předponu?

A) stavby
B) objevení
C) zápisech
D) následníků

---

1 bod

14 Ve které z následujících možností je pravopisná chyba?

A) Nová kolegyně se na mě sebevědomě podívala.
B) Můj soused o mně tvrdí, že žiji nadmíru osaměle.
C) Úředník za přepážkou na mně mluvil velmi nepříjemně.
D) Byla to maminka, která se o mě celý život dojemně starala.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

max. 4 body

15 Přiřaďte ke zvýrazněným tvarům podstatných jmen (15.1–15.4) odpovídající mluvnické kategorie (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

15.1 Při vyučování děti šustily **papíry**. _____

15.2 Hudební **vystoupení** se žákům líbila. _____

15.3 Hlubokou **roklí** se rozléhalo hlasité vytí. _____

15.4 **Pasti** nalíčené myslivcem se nakonec nevyhnul. _____

A) 1. pád, číslo jednotné
B) 1. pád, číslo množné
C) 3. pád, číslo jednotné
D) 3. pád, číslo množné
E) 7. pád, číslo jednotné
F) 7. pád, číslo množné

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Jakmile nám skončily školní povinnosti, rodiče nás vyzvali, abychom se poohlédli po nějaké brigádě. Chvíli jsme zvažovali práci v cizině, ale nechtěli jsme zbytečně riskovat nějaké nedorozumění se svými zaměstnavately. Vybrali jsme si proto zelinářskou oblast v Polabí. Zprvu nás sice vyděsila vidina brzkého vstávání, ale záhy jsme pochopili, že na poli se zkrátka musí pracovat od svítání. Sklízet rannou cibuli v polední výhni je totiž k nevydržení.

Původně jsme si mysleli, že budeme mít dost volného času, jenže zběr plodin nás natolik unavil, že na nic dalšího už nezbyly síly. Fyzická práce byla těžší, než jsme se domnívali. S těmito zkušenostmi si nabitých peněz budeme vážit.

(CZVV)

max. 4 body

16 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

3 body

17 Seřaďte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Dokonce jsem byl několikrát přistižen, jak hrozím pěstí a křičím na oblohu. Nevím, k čemu je to dobré. Stroje a věci se totiž ani nepohnou.

B) Na Šalomounových ostrovech domorodci praktikují zvláštní způsob kácení stromů. Když je strom moc velký, vylezou za úsvitu na strom a začnou na něj křičet. Takhle to dělají třicet dní.

C) Například já křičím na svou ženu a svoje děti. Křičím taky na telefon, televizi a sekačku na trávu.

D) Když se ale křičí na něco živého, obvykle to ducha uvnitř zabije. Hole nám mohou zlámat kosti, ale slova nám zlomí srdce.

E) Strom pak odumře a skácí se. Křik prý zabije ducha toho stromu. Tyhlety zvyky z pralesa jsou roztomile bizarní. Křičet na stromy. Něco tak primitivního. Ale co my, moderní obyvatelé měst?

(R. Fulghum, Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce, upraveno)

17.1 _____

17.2 _____

17.3 _____

17.4 _____

17.5 _____

---

1 bod

18 Které z následujících souvětí obsahuje chybu v interpunkci?

A) Rekonstrukce domu byla nákladná, a proto jsme se rozhodli, že úpravu zahrady odložíme.

B) Nakrmili jsme psa, který se už dlouho toulal po vesnici, a pak jsme pro něj našli nového pána.

C) Mámu to tak zaskočilo, že mi nevynadala, a dokonce mi ani nezakázala hrát počítačové hry.

D) Vyšetřovatel požádal všechny očité svědky, aby zůstali na místě činu, a aby se ničeho nedotýkali.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 19–24

(**1**) Generála Macarthura položili na postel. Armstrong ho naposledy prohlédl a poté sešel po schodech do přízemí. Celou společnost našel v salonu.

Slečna Brentová pletla. Vera Claythornová stála u okna a pozorovala prudký déšť. Blore seděl zpříma na židli. Lombard neklidně přecházel po místnosti. V koutě seděl v hlubokém ušáku soudce Wargrawe. Měl přivřené oči. Otevřel je, **když vstoupil Armstrong**.

(**2**) „Tak co, doktore?" zeptal se ho nahlas soudce.

„Nejde o selhání srdce," odpověděl Armstrong, „během dnešního dopoledne někdo uhodil Macarthura nějakým těžkým předmětem do týla."

Zašuměl tichý šepot. Soudce se znovu obrátil na Armstronga: „Našel jste vražedný nástroj?"

„Ne."

„A přesto jste si jist tím, co říkáte?" ubezpečil se soudce.

„Naprosto jist."

„Tak tedy víme, **na čem jsme**. Dopoledne jsem seděl zachumlán v lenošce na terase," pokračoval soudce, „a pozoroval jsem, jak se, pánové, činíte. Prohledávali jste ostrov, abyste objevili neznámého vraha. Je tedy zřejmé, že jste došli ke stejnému závěru jako já, totiž že Anthony Marston a paní Rogersová nezemřeli náhodou ani nespáchali sebevraždu."

(**3**) Armstrong promluvil vzrušeně: „Ale na ostrově nikdo jiný není!"

Soudce pravil vlídným hlasem: „Na to jsem přišel už časně ráno. Mohl jsem vám říct předem, že vaše pátrání bude neúspěšné. Hned po příjezdu na ostrov jsme přece dostali vzkaz od jistého pana Namyho, který nás sem vylákal. Sdělil nám, že sám vykoná spravedlnost na několika nečestných jedincích, **jejichž nekalé skutky zákon nedostihne**. Uvedl jasně, že těmi jedinci jsme my všichni. Svůj projekt může pan Namy tedy uskutečnit jen jediným způsobem. Jen jediným způsobem se totiž mohl dostat na ostrov. Pan Namy je jeden z nás!"

(A. Christie, Deset malých černoušků, upraveno)

1 bod

19 Kterou z následujících informací mají zcela určitě všichni lidé přítomní v salonu?

Úlohu řešte pouze na základě výchozího textu.

A) jaký má pan Namy na ostrově záměr
B) která osoba se vydává za pana Namyho
C) kolik bylo hodin, když byl zabit generál Macarthur
D) jaký tvar má předmět, kterým byl zabit generál Macarthur

max. 3 body

20 Vypište z první části výchozího textu všechna příslovce.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS

max. 2 body

21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

		A	N
21.1	Na otázky soudce Wargrawa odpovídají dva muži.	☐	☐
21.2	V den, kdy byl zavražděn generál Macarthur, pršelo.	☐	☐
21.3	Soudce jako jediný odhalil, že vražda Anthonyho Marstona měla vypadat jako sebevražda.	☐	☐
21.4	Všichni lidé přítomní v salonu prohledávali dopoledne ostrov, aby našli vraha Anthonyho Marstona a paní Rogersové.	☐	☐

1 bod

22 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu?

A) Dům byl jednopodlažní, na terase byl pouze jeden kus nábytku na sezení.
B) Dům byl jednopodlažní, v salonu byly alespoň dva kusy nábytku na sezení.
C) Dům měl alespoň dvě podlaží, na terase byl pouze jeden kus nábytku na sezení.
D) Dům měl alespoň dvě podlaží, v salonu byly alespoň dva kusy nábytku na sezení.

1 bod

23 Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma?

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)

A) vlídným – nevlídným
B) neúspěšné – úspěšné
C) jistého – nejistého
D) nečestných – čestných

max. 3 body

24

24.1 Napište druh věty vedlejší, která je tučně vyznačena v první části výchozího textu.

24.2 Napište druh věty vedlejší, která je tučně vyznačena v druhé části výchozího textu.

24.3 Napište druh věty vedlejší, která je tučně vyznačena ve třetí části výchozího textu.

(Odpovědi zapište celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

© Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, 2017

LIVEWORKSHEETS